

VII. ÉVFOLYAM.

MEGJELNIK MINDEN VASARNAP.

1913. 45. szám.

Budapest, november 9.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona

Félévre - - - 6 korona

Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A gyakorlati nyomozás oktatása a csendőrségnél és csendőrségi bűnügyi muzeum.

Írta: dr. Kármán Elemér kir. járásbíró.

(Folytatás.)

6. **Mérgezés.** A múzeumnak a mérgezésekre vonatkozó része körülbelül ug anolyan alapon készítettél el, mint a magzatellajtó szerelnél említettem. Fel kell állítani egy elméleti mérgezőanyagot, a melyben azok a mérgek, a melyek mérgezések alkalmával szerepelni szoktak, természetesen alakjukban vannak egybeállítva: ásványi, valamint növényi mérgek. Ezt úgy kell képzeltetni, mint a hogy az ásványtani muzeumban is üvegburra alatt látjuk a különböző ásványokat. Ugyanígy készítettél el a növényi mérgek gyógyszer alakban. Ezenfelül ráadásban üvegtábla alatt állítandók ki a növényiek közül azok, a melyek mérges növényekként ismeretesek.

A gyakorlati mérgezőanyagok után az egyes bűnügyekben elkövetett vagy a bírósági vegyész által egyes esetekben a tustól elvont mérgeket, különösen arzéntükröket. Itt azután a tömeges beszerzésre is kell fektetni a anyt. Az elkövetésoknál nagyon érdekes az, ha be tudjuk mutatni p. o. azt, a mi a gráci intézetben látható, hogy egy parasztnál tartott házkutatás alkalmával annyi arzént koboztak el, hogy azzal 3000 ember megmérgezhető. Ugyanígy látható az arzéntükrök csoportjában, hogy két év alatt hány és hány esetben fordult elő halálos arzénmérgezés. A nagyobb mértékben való beszerzés mutatja ugyanis az illető büncselekménynek és az ennek olkövetésére szolgáló eszköznek különös társadalmi veszélyességét. Egy arzéntükr nem bizonyít semmit, de két év alatt beszerzett 300 arzéntükr mutatja az arzénmérgezés elterjedtségének rettenetes társadalmi veszedelemét. És a csendőrré, mint közbiztonsági közögre ez tanulságos.

7. **A fegyverek.** Ebben a csoportban egy teljes fegyvergyűjteményt kell beszeroznünk és azt lehető teljessé tenni, különös tekintettel arra, hogy egyébként is katonai egyének oktatásáról van szó. A közönségesen használatban lévő fegyvereken kívül a különös újabb fegyvereknek, például Browning-, Frommer-, Rott-fegyverek-

nek is ott kell lenniök, valamint a lövedékek gyűjteménynek. Ez volna itt is az elméleti csoport. A gyakorlati csoportban azután látnók az orvvadásztól elkobzott sajtáságos fegyvereket, továbbá a lövedékeknek egyes esetekben elkobzott példányait, a melyek különösen ezekben a deformálódásait mutatnák, végül átlőtt épíletrészek, ajtók, üvegablakok példányait, a melyek azt mutatják, hogy a lövések milyen nyomot hagynak és annak az oktatásúra szolgáltnának, hogy hogyan kell a lövési nyomokból a lörés irányára és körülményeire következtetni.

8. **Gyűjtogatás.** A gyűjtogatási fejezethez a gyűjtogatató eszközöket kell gyűjtenünk. Itt, igen természetesen, gondolnunk kell arra, hogy az egész közönséges paraszti gyűjtogatatóeszközöket is össze kell szednünk, mint tapló, bemártott rongy, olyanokat azonban, a melyek egyes ügyekben el lettek kobozva. Ez mutatja ugyanis, hogy a hántettes milyen eszközökkel szokott dolgozni. Mint különös érdekeséget, lehet azután pokolgépet is beszerezni, nemkülönben gyújtólenesét, gyújtószinórt és az ébresztőórából készített gyűjtogatatóeszközt. A gyűjtés itt bizonyos nehézséggel jár és sajnos, a kriminalisztikának ez a része nagyon sok nehézséggel küzd, előre látható tehát, hogy a részben a muzeumi oktatás is bizonyos nehézséggel fog járni.

9. **A lopás.** A lopás fejezetéhez tolvajszerszámokat, tolvajkulcsokat kell gyűjtenünk, azután zsebtolvajok által használt harapófogót, ollót, kést, a szállodai tolvajok által használt páncsokat, harisnyákat, a ezigány lábrongvít, tolvajlárczókat, ragasztószerkeket, a melyekkel üvegtáblák lettek beragasztva, hogy azután benyomhatók legyenek, továbbá a vásári és bolti tolvajok hosszú zsákalaku zsebeit, a perselytolvaj vesszőit és madárnyelvel bekent halesontjait, mágneseit, a vándorlegények üreshelű nádpálcáit, a melyekben a halesontokat hordják, a ezigány dobóhorgait, a bemászó tolvajok vékony köteleit vaskapocsokat, végül a vasuti tolvajok és tolvajnök gyűrűit és karpereceit, a melyekben apró késeket hordanak. Gyűjthetünk azután feljegyzéseket, jegyzélieket, a melyeket a vásári tolvajoknál találunk, valamint olyan térképet, a melyen a vásári tolvaj vagy a hamisjátékos megjelölő azokat a helyeket, a hova utazni készül.

Idetartoznának még a feltört, valonint ha ilyen

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszerokat általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg zenekar, a Rákóczi Török Török foltaklósja, Budapest, II., Lánchíd utca 6. — Gyártm. Önkényes utca 3. — Régi hangszerok javítása, vétele és bevarrása. — Aranyok és minden hangszer élt külön kúldetik.

szerezni tudunk, thermitporral felrobbantott pénzszekrények és a robbantására használt thermitpor.

10. *Pénzhamisítás.* Pénzhamisítási gépek, eszközök könnyen beszerezhetők. A fémpenzek öntésére szolgáló gipsz- vagy agyaglenyomatok, nemkülönben a papírpénzek előállítására szolgáló fényképező-, rézmetsző- vagy könyomdai eszközök, természetesen olyanok, a melyek megtörtént esetekben lettek felhasználva és a bíróság által elkobozva.

Hamispenzeket nehéz beszerezni, mert úgy a körmőcsbányai m. kir. pénzverő hivatal, valamint az osztrák-magyar bank nem ad muzeumi czélokra hamisítványokat. A gráci muzeumban fekvő iratokból megállapítottam azt, hogy ott ugyanez volt az eset, a mennyiben a pénzügyminisztérium nem engedte meg a hamispenzeknek a muzeum részére való kiadását.

Itt igazán nem segíthetünk magunkon másként, mint hogyha olyan esetekben, a mikor a bíróságnál nagyobb számban van elkobzott hamispenz, abból egy-kettőt elkerünk és a muzeumban felhasználjuk.

B) A nyomozás segédeszközei.

A csendőrségi muzeum második részében azokat a tárgyakat helyezték el, a melyek a nyomozás segédeszközeül szolgálnak és a melyek az oktatásnál a nyomozás eszközeiként szerepelnének.

I. A helyszin s a nyomok felvétele.

1. Első csoportban találunk a *helyszinrajzokat*; olyanokat, a melyek valóban megtörtént bűnesetekben lettek elkészítve és a tárgyalásokon felhasználva, másrészt pedig olyanokat, a melyek mintául szolgálnának arra, hogy hogyan kell a helyszinén vázrajzokat készíteni. Helyiségek vázrajza, házak és beltelkek vázrajza, végül kiterjedtebb tereprészek vázrajza lenne beszerzendő, illetve elkészítendő. Ott kellene azután találni a szemléltető oktatás czéljára az egyezményes jeleket is.

A helyszinrajzok mellett (ilyeneket bűnyügyekből alig lehetne beszerezni, mert nem igen szoktak készíttetni) helyszinnek *modelljei*. A gráci bűnyügyi muzeumban egy pár nagyon sikerült modellt láttam, a melyeket történetesen csendőrök készítettek el és a melyekből kitűnik ennek a modellirozásnak a czélszerűsége. Az ilyen modell rendszerint gipszből vagy pedig közönséges fazekas-agyagból készül és nagyobb területek, esetleg házak szemléltető feltűntetésén szolgálnak, úgy, a mint az építészek szokták pályázataikon a megépítendő épület tervét bemutatni. De nagyon sikerültek a közönséges modellkartonból készült modellek is (ilyent is láttam csendőröktől elkészítve) s az ilyenekhez alig kell több ügyesség, mint a mivel az iskolásgyerekek rendelkeznek, a tárgyalásokon azonban sokkal többet használ, mint a helyszinrajz.

2. A második csoportba a *fényképezés* tárgyai tartoz-

nának. Fényképezőgépek és a bűnyügyi fényképezéshez szükséges szerek lennének beszerzendők, hogy azokon az ügyesebb csendőrök megtanulják a fényképezést. E mellett gyűjteni kellene helyszini fényképeket különböző bűnesetekből: gyilkossági esetekben felvett fényképeket, vasuti szorencsétlenségek, egyéb balesetek, betörések, lopások, gyújtogatások és egyéb fontos esetekben felvett helyszini fényképeket, végül Röntgen-fényképeket, valamint az írásvizsgálatok alkalmával felvett egybehasonlító fényképeket is.

3. A harmadik csoportban a *lábnyomok* felvételéhez szükséges technikai tárgyakat találunk fel. Mindenekelőtt szükséges lenne azokat a szemléltetőképeket rajzoltatni meg és beszerezni be, a melyek az oktatásnál a járás szabályai, mechanizmusa, a fellépés és elrepés módját tüntetik fel, valamint a nyom keletkezését szemléltető képeket. Ezeket kell elmagyarázni az erohéri járás törvényeit, valamint a nyomok keletkezésének a módjait. E mellett találunk azután a lábnyom felvételének a különböző eseteit, egyfelől a laboratóriumban előállított lábnyomfelvételeket, másfelől pedig olyan lábnyomfelvételeket, a melyeket valóban megtörtént bűnesetekből szereznénk be. Lefényképezett, földben vagy agyagban gipszszel felvett, stearinnal, kónnel, viaszszal, ennyvel felvett különböző lábnyomok lennének ezek.

4. A negyedik csoportba az *ujjnyomok* felvételére vonatkozó tárgyakat soroznók.

Itt találunk a daktiloszkópiai felvétel módjait, úgy a mint az nálunk az Országos bűnyügyi nyilvántartó hivatalban történik, nevezetesen: ujjnyomai lapokat, helyszinén felvett ujjnyomokat, valamint olyan különböző tárgyakat, a melyeken ujjnyomot találtak, hogy a csendőr lássa, hogy mily tárgyak körülbelül azok, a melyekről az ujjnyomot le lehet venni, azután itt találunk ujjnyomati azonosításokat, a melyeket az Országos bűnyügyi nyilvántartó hivatal végzett és a melyek közül egy a fentemlített tankönyvünk 170. lapján látható: a dánosi csárda ivójában talált borospohárról levett ujjnyomok.

Végül az ujjnyomok felvételéhez szükséges eszközök: festékek, grafit, indigó-, anilin- és karminpor, Schneider-féle folie, valamint a legújabbban feltalált s a festékes berendezést helyettesítő D. Gatetner-féle Fingerprint Outfit, a mely zsebben hordható festékes lapokból álló füzet.

5. Az ötödik csoport a *vérnyomokra* vonatkozna. Vércseppek és azok felvételei, elsősorban olyanok, a melyek a vércseppek alakját mutatják: összefolyt vércseppek, menő egyén vércseppjei, álló egyén vércseppjei. Azután a vérnyomok felvételére szolgáló eszközök, a melyek közül ma a legjobb a Schneider féle folie.

Ezekhez sorakoznának: olyan anyagok feltűntetése, a melyeket első látszatra össze lehet tévesztetni a vércseppekkel, mint sósav vagy egyéb savas növénynedvek vasra csappentve, nemkülönben némely rozsdacseppek, azután

Ha fáj a feje ne téovazzek, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készít Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

7 Galleza Mihály és Bara Gábor őrsvezető, ez. őrmesterek felkészítése.

Suba Béla és Vadász Károly őrmesterek felkészítése.

elragott dohány, nedves agyagos talajon bizonyos gombák (porphyrum eruentum, achorium Schönleini), a melyek ugyannyug néznek ki, mint a véresepek. Ezekhez sorakoznának olyan mikroszkopiai felvételek, a melyeken a véresejtek különböző alakja lenne feltüntetve és a mely azt tenné szemléltetővé, hogy a véresejtek nagysága az emlősöknél, hüllőknél, madaraknál és az embernél más-más alakokat mutat. Igaz ugyan, hogy a csendőr nem igen jut abba a helyzetbe, hogy vérvizsgálatban résztvegyen, de mégis tudnia kell arról, hogy nagyjában melyek azok az esetek, a mikor a véresepekből egyáltalán következtetéseket lehet vonni.

6. A következő csoportba a *lövési nyomokat* soroznám. Ezek közül legfontosabb lenne egy olyan üvegtáblagyűjtemény beszerzése, a melyen Grácban is van és a mely az átlótt üvegtáblák különböző lövési nyomait mutatja. Ezenfelül célszerű egyéb olyan tárgyak, különösen ruhaneműek beszerzése lefolytatott bűnügyekből, a melyek emberölési esetekben szerepeltek és a melyekből az egyes ügyekben következtetéseket vonnak le.

7. A hetedik csoportba olyan tárgyakat kellene sorozni, a melyek *egyéb nyomoknak* a bűnügyekben való szereplését világítanak meg, nevezetesen ilyenek botláb nyoma, lólab-, kutyalábnym, keréknyom, hajszál, valamint a hajszálvizsgálatra elkészített hajszálak, olyan rajzok, a melyek a hajszálvizsgálat módját tüntetnék fel.

II. A tanulás a torbeltek kikérdezésére vonatkozó ismeretek.

A bűnügyi muzeum e részében azokat a tárgyakat állítanók össze, a melyek a nyomozásra vonatkozó lélektani ismeretek oktatásánál szolgálnának segédeszközül. Nem akarok itt valami nagyon magas és elvont dolgokkal állani elő, hanem azok a dolgok, a melyek a középiskolai alsóbb oktatásban mint lélektani ismeretek szerepelnek, nézetem szerint a magasabb évfolyamokban lévő csendőröknek már az általános műveltség szempontjából is alig nélkülözhetők. A lélektani laboratóriumok kezdetlegesebb dolgait vélném itt felvenni, különösen azokat, a melyek az érzéki csalódásokra vonatkoznak. Első sorban a látási csalódások szerepelnének ilyenekül. A csendőrt figyelmeztetni kellene arra, hogy a torbelt, a tanu sokszor olyan érzéki csalódások alapján tévedhet és ezeknek a megmagyarázására mi sem célszerűbb, mint azok a tárgyak, a melyek az elemi pszichológiai kísérleteknél szoktak alkalmaztatni. Nagyon jól ismerjük pl. a beosztási csalódásokat, a geometriai optikai csalódásokat stb.

Idetartoznának azután a büntettek személyazonosságának megállapítására szolgáló módszerekre vonatkozó szemléltető tárgyak. Az Országos bűnügyi nyilvántartó hivatal úrlapjai, az ujjnyomatrendszer feltüntető ujjnyomatlapok, nagyított fényképei az ujjnyomatrendszer-

nek, nevezetesen az egyes ujjnyomati típusoknak, vagyis az ujjnyomatok nagyított fényképei. Azután az Országos bűnügyi nyilvántartó hivatal fényképpéldányai, végül a személyleírás oktatásához szükséges képek (körülbelül ugy, a mint Besenyei László Béla főhadnagynak legutóbb megjelent személyleírási könyvecskéjében azt megtaláljuk.) Itt lehetne azután beszerezni külföldi személyazonosító hivataloknak a képeit, ujjnyomati és fényképrendszereit. Ezek ugyan nem feltétlenül szükséges dolgok, azonban a bűnügyi muzeum ezt cserepéldányként mindig beszerezheti a külföldi rendőrségi muzeumokból és ezek teljessé teszik a gyűjteményt és esetleg tovább dolgozni akaró fiatal tisztek számára tanulságos lehet.

A büntettes lélektani ismertetésére szolgálnának a tolrájjelek rajzai, koldusok, csavargók jeladásai, czinkok, a büntettek érintkezési módjai, szabadlábon és a fogházban előfordult érintkezést szolgáló tárgyak, valamint tolvajszióirak.

Végül egy ügyes gyűjteményt lehetne egybeállítani büntettesarczképekből, egyfelől nevezetesebb büntettesek arczképeit, másfelől tipikus büntettesek, csavargók, degeneráltak arczképeit. Nem célozom azt javasolni, hogy a csendőröket Lombroso ma már tévesnek felismert tanai szerint kellene oktatni, de egész bizonyos, hogy ezen büntestípusok bemutatása a kezdő csendőrre mégis bírnak némi tanulsággal és így bizonyos fiziognómiai alapszabályokat is szerezhethet. Ide lehetne azután sorolni a tetoválások rajzait és arczképeit, különösen azért, hogy a csendőr lássa, hogy azok közül milyen rajzok a gyakoriak és másrészt a csendőr megtanulja azokat lerajzolni a közel jövőben életbeléptetendő személyleírás számára.

III. A bűnvádi eljárás tárgyai.

A bűnügyi muzeum ezen része egy kis irattár volna, a melyben nevezetesebb bűnesetekről jól és mintaszerűen megfogalmazott csendőri jelentések gyűjtetnének össze, ügyesebb nyomozások esetei, azután ügyészi vádiratok, ítéletek mintái, hogy a csendőr lássa s megtanulja, hogy azok hogyan szólnak, továbbá figyelőlapok, nyomozólevelek mintái, egy szóval a bűnügyekben általában előforduló okiratok. Végül itt lehetne a letartóztatóintézetekre vonatkozó ismeretek tanítása céljára a fogházak, fogházak, javítóintézetek fényképeit és a börtönügyre vonatkozó tárgyakat, a mennyiben ezek megszerzhetők lennének, egybegyűjteni.

Beszerzés és kezelés.

A bűnügyi muzeum terve ez lenne. További kérdés már most az, hogy hogyan szereztessenek be a csendőrségi muzeumnra vonatkozó tárgyak és hogy hogyan kezeltesse azokat.

A mi a tárgyak beszerzését illeti, első alapszabályként

BUTOR

kétségessé v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI.. TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Az aradi kulturpalota, melyet most, október 26-án avattak föl.

kell felállítani azt, hogy a csendőrségnél ma már létező muzeumok egyesítésének és az egyesített muzeum fenti módszer szerint rendezésének be.

A jövőbeni beszerzést illetően különbséget kell tenni azon tárgyak között, a melyeket megtörtént bűnesetekből szerzünk be és azok között, a melyeket magunknak kell előállítanunk vagy megvásárolnunk.

A megtörtént bűnesetekben szereplő tárgyakat illetően a beszerzés a 20.001/1908. I. M. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-a szerint történne. E rendelet szerint:

„Mindazokat a tárgyakat, a melyeket a kir. bíróság elkoboztatott, az esküdtbíróság vagy a kir. törvényszék hatásköréhez tartozó ügyekben a kir. ügyészség, a kir. járásbíróság hatásköréhez tartozó ügyekben pedig a kir. járásbíróság vezetője a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatalánál vagy valamely csendőrségi parancsnokságnál vagy más közhatalóságnál szervezett bűnügyi muzeum megkeresésére az eljárás jogerős befejezése után a muzeumnak megküldi.

A kir. ügyészség vagy a kir. járásbírósnak vezetője hivatalból is köteles a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatalánál szervezett vagy a legközelebb eső muzeumba küldeni azokat az elkobzott tárgyakat, a melyek megőrzése a nyomozó hatóságoknak vagy a büntetőjogi tudományos továbbképzésnek czéljaira kívánatos.»

Ebből a rendelkezésből következik, hogy a terv szerint felállítandó muzeum vezetőjének jogában van az ilyen tárgyaknak a beszerzése, az tehát könnyen menne. Ezenfelül intézkedni kellene ez iránt, hogy a csendőrök mindazokban az esetekben, a midőn valamely ügyben tanulságos bűntárgyat találtak, vagy pedig a nyomozásnak valamely segédeszközét egyszen alkalmazták, nyomot vettek fel, értesítsék a muzeumot a jelentés áttétele mellett erről a tárgyról. Ha ez beérkezik, a bűnügyi muzeum kezelője érdeklődjön a bűnügy további sorsá iránt, megkeresést intézzen az illető bírósághoz, hogy a bűnügy befejezte után azt a tárgyat a muzeumnak küldjék meg. Nagyon czélszerűnek mutatkozik a végből kis veresszínű táblácskát készíteni, a melyet már az illető csendőrök vagy pedig esetleg később a muzeum átiratban küld meg a bíróságnak a végből, hogy az a tárgyra reá erősíttessék és figyelmeztetőjelül szolgáljon arra, hogy az illető tárgy beküldendő a csendőrségi bűnügyi muzeumba. Ezen az úton kell a muzeumot gyarapítani, ezek a tárgyak fogják megadni a bűnügyi muzeum tulajdonképeni felszerelését és ennek a módnak talán legnagyobb előnye az, hogy költségben nem kerül.

E mellett ez a beszerzési mód rendszeres és nincs a muzeumi arra utalva, hogy itt-ott hallott esetekben előforduló tárgyakat összekeregetni kelljen.

A többi tárgyakat, a melyek nem megtörtént esetekből származnak, hanem a melyeket elő kell állítani, a

csendőri muzeum laboratóriuma maga állíthatja elő. E végből szükség van egy kis laboratóriumra, a melyről azonban alább fogok szólni. (Végo köv.)

Kitüntetett csendőraltisztok.

Galicza Mihály és Bara Gábor őrsvezető ez. őrmesterek oly kiváló magatartást és dicséretes szolgálati tevékenységet fejtettek ki a háborús külpolitikai mozgalmak alatt, hogy ezért Ő Felsége az ezüst érdemkereszteket juttatta nekik legfelsőbb elismerésül.

E kitüntetéssel való feldíszítésük szeptember hó 24-én az orsovói csendőrlaktanya ulvarán történt és ezt a szakaszparancsnok vezetése alatt kivonult legénység előtt Mráz Henrik százados szárnyparancsnok vezette, a ki igen szép beszédet intézett a kitüntetettekhez, ismertetve a legénység előtt azon ténykedésüket, a mely ezen legfelsőbb kitüntetésre őket érdemessé tette, s hasonló tevékenységre buzdította a legénységet.

A díszszakasz elvonulása után a szép ünnepély véget ért.

Ugyancsak a háborús mozgalmak során kifejtett dicséretes szolgálati tevékenység legfelsőbb elismerésül a pancsovai szárnybeli Suba Béla őrmester a koronás ezüst érdemkeresztet, Vadász Károly őrmester pedig az ezüst érdemkeresztet kapta.

Tirts Béla százados szárnyparancsnok október 18-án tüzte fel a legfelsőbb kitüntetések eme látható jeleit a kitüntetettek mellére, miközben a Pancsovára ez alkalomból összegyűlt bajtársak előtt tartalmas szép beszédben ismertette a két altiszt kiváló érdemeit és huzgó szolgálati tevékenységét, a melyet a legfelsőbb szolgálat érdekeinek előmozdítása czéljából kifejtettek.

Az ünnepélyt kedélyes lakoma követte.

Ez ünnepségek alkalmából felvett képeket olvasóinknak bemutatjuk.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Egy magyar hajótsiszt a «Vultorno»-ról.

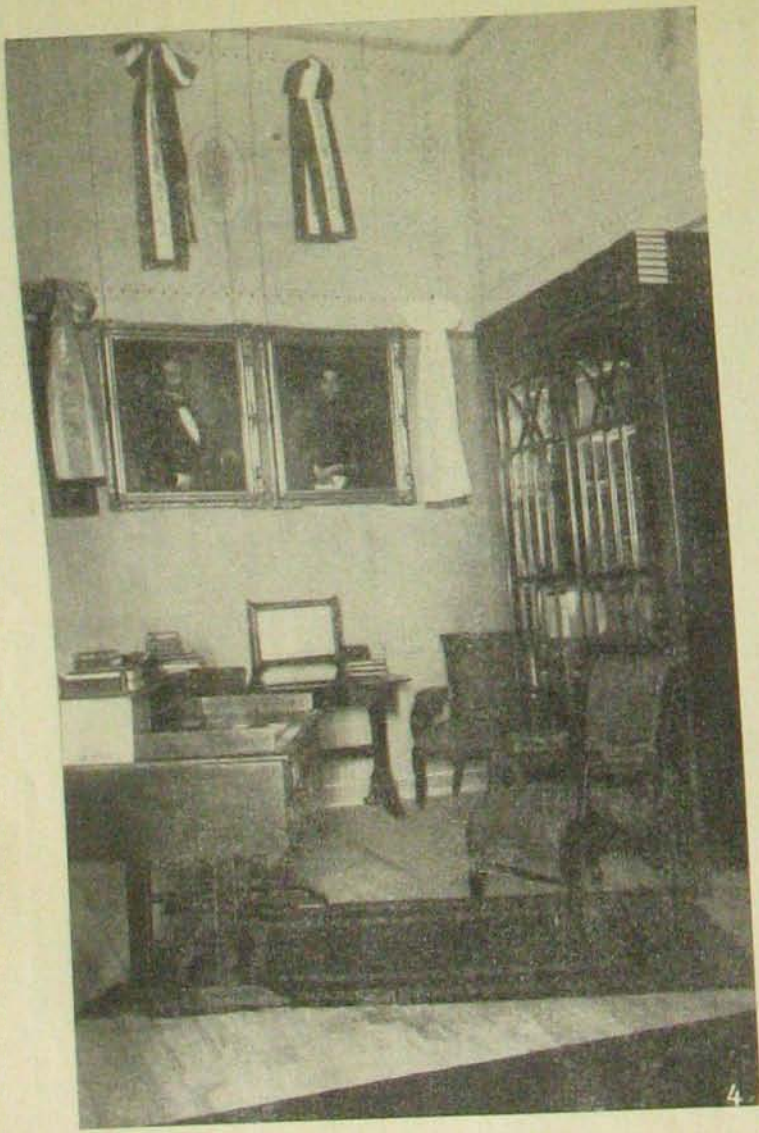
A «Vultorno» hajó borzalmas katasztrófája óta már eltelt jó pár nap anélkül, hogy meg tudták volna állapítani: kik veszték a hajó utasai és személynézet közzü a tengerbe és hány embert mentettek meg a dróttalan táviró útján segítségül hívott hajók. A tűz kitörésének okáról, a mentés részleteiről és a kivádorlók sorsáról ellentétes hírek kerültek forgalomba, maga a hajótsárság sem tudta biztosan, milyen sors érte utasait. A «Pesti Napló» szerkesztősége Rotterdamból érdekes sorokat kapott, a melyek megvilágítják a «Vultorno» és utasainak sorsát és sok új részletet tartalmaznak. A levelet az «Uranium Steam Ship Company Ltd.» — a melynek tulajdona volt tudvalevően az előzett gőzös — egyik magyar tengerésztszije, Iberer Béla írta, a ki a «Vultorno» testvérhajóján, a «Campanellon» teljes szolgálatot.

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és könyvtár gyárosnál
telepe: Bpest, VII., Erzsébet-kürtút 50.

legkülönösebben beszerzethető összes betegápolási tárgyak, kötszerek, fesskendők, m. kir. szab. Polgár-féle sarvkötők, gommiharanyák, összes francia őrszerek, különlegességek, stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve csak megadandó, mily tárgy szükségeltetik.

Kézbe hirdetés
behirdetés esetén
10% ártedvesztés
mely a Csendőrség
Lapjainak.

4. A Fábrián Gábor-szoba. — 5. Az aradi múzeum egyik fülkéje, melyben Vécsey tábornok az aradi régi temetőből áthozott kriptájának ajtaja és sírfelirata van elhelyezve. A két oldalon levő kis ládákhban vannak Schweidel és Lázár tábornokok most feltalált csontmaradványai.

Az aradi kulturpalota, melyet most október 26-án avattak föl.

Iberer Béla tizennégy éves korában került el hazulról öccsével, Gézával együtt és a hamburgi tengerésziskolába iratkozott be. A tengerészetet fíradalmaiboz úgy szoktatták hozzá, hogy keveset kapott enni, de annál többet verték. Iberer Béla most huszonhárom esztendője járja a tengert, régebben a marokkói szultánt szolgálta az „El Sadit” nevű császári yachton. Négy évvel ezelőtt került az Uránium-társasághoz és azóta a „Campanello”-n szállítja a kivándorlókat Rotterdamból Newyorkba.

Az Urániumnak három gőzöse volt: a „Vultorno”, a „Campanello” és az „Uránium”, mind a három régi hajó, de azért még bírták az óceán viharait. A mint már megírtuk, a társaság hajóin szegény emberek vándoroltak ki, a kik csak azért bízták rá az életüket ezekre az öreg hajókra, mert rendkívül olcsón, 135 koronáért vitték el őket Amerikába. A társaságra olcsósága miatt nagyon haragudtak a konkurrens hajósvállalatok és ezért sokan azt hiszik Rotterdamban, hogy a hajót valamelyik hajótársaság gyújtatta fel. Nagyon ritkán történik meg ugyanis az, hogy a hajón olyan tűz tör ki, a mely napokig lappang és a melyet csak akkor vesznek észre, a mikor menteni nem lehet. Gyapjával megrakott hajók már kigyulladtak így, de személyszállító gőzösök nem; nagy a valószínűsége tehát annak, hogy a hajót felgyújtották, még pedig az eddigi adatok szerint szabályozható „pokolgéppel”.

A dolog úgy történhetett, hogy a hajón feleltek egy olyan ládát, a melyben óraműves gyújtószerkezet volt. Ezt berakták a hajó fenekére, a hol sűrűn egymásra rakva hevernek az árúk, a melyeknek feléje sem néz senki, a míg a rendeltetési kikötőbe be nem futnak. A tűz ott terjedhetett kamráról-kamrára esendesen, úgy, hogy a mikorra észrevették, a hajót megmenteni már nem lehetett. Az oltás nem vizzel, hanem gőzzel történik, a melyvel elfojtják a tüzet. A régi, rozoga „Vultorno” 550.000 font sterlingre volt biztosítva, jóval az értéken felül.

A mikor a „Vultorno”-n a veszély tudatára jöttek, nagy fejtelenség és rémület keletkezett az utasok között. A hajó személyzete, tiszték, legénység, gépészek és fűtők nyugodtak maradtak és teljeítették Inch kapitány parancsait, de a hajópinczerek, a stewardok megtagadták az engedelmességet. Ezek az emberek a legszemérmesebb sópredékből kerülnek ki, letört, pénztelen, kétségheesett alakok, a kik elszegődnek hajópinczérnek, hogy ingyen átjussanak Amerikába és hogy ottan igazol iratok nélkül is partra szállhassanak. A stewardok megrobtanták a mentőcsónakokat, elakának akartak menekülni az égő hajóról. A kapitány látta, hogy csak a legnagyobb eréllyel lehet a fegyelmet helyreállítani, elővette tehát revolverét és négy hajópinczért agyonlőtt. Erre a többiek megijedtek, kiszálltak a csónakból és szótlanul engedelmeskedtek a parancsoknak.

Iberer szerint legföljebb ötven ember vesztette életét, még pedig azok, a kik az első mentőcsónakokban voltak, a melyeket a hullámok a hajó falához csaptak és összetörttek. A katasztrófa után ugyanis nagy kőd támadt, a mely miatt másnapig nem is lehetett a mentőcsónakokat minél roegkeresni, addigra pedig jó néhányat elsodorhatott az áramlat. Ezeknek utasait valószínűleg szénszállító hajók vették fel, a melyek csak tiz-tizenkét nap múlva érnek valamelyik kikötőbe és csak akkor lehet majd pontosan megállapítani a katasztrófa áldozatainak számát.

A „Vultorno”-n nek horvát volt, de Magyarországon, Zemplén- és Báros megyékben is működnek a társaság

ügynökei, a kik kiszöktetik a határon az útlevel nélküli kivándorlókat. Az utasok legnagyobb része lengyel és orosz zsidó volt, a kiknek a hajón külön fűtök. Rotterdamban a „Czár” nevű gőzös kilenczven menekültet tett partra, a kik mindenüket elveszítették az elégett bajón. Ezeket a hajótársaság tetőtől-talpig felrubázta. Furcsán néznek ki az úri télikabátban szegények — írja Iberer — és azután felrakták a „Campanello”-ra, a mely 16-án elindult velük Newyorkba.

Szegény magyarok, horvátok és lengyelzsidók a ballálfelelemmel teli órákért, a borzalmas éjszakákért, úri télikabátot kaptak — az Uránium ezzel fizetett meg minden szenvedést — és azután felültek egykedvűen, főszóval a gőzöszere, hogy még egyszer nekivágnának az óceánnak, a mely már el akarta nyelni őket a hideg hullámsírba.

KÉPEINKHEZ.

Az aradi kulturpalota.

A többi képeken az aradi kulturpalotát, s annak egyes beosztásait mutatjuk be olvasóinknak. E díszes palotát, a mely rendeltetésénél fogva a magyar kultúrának úgy művészi, mint építészeti tekintetben való hatalmas fejlődéséről tanuskodik, Jankovich Béla közoktatásiügyi miniszter jelenlétében október hó 26-án avatták fel fényes ünnepség keretében.

A felavatási ünnepélyen Arad város illusztris közönségén kívül a környékbeli előkelőség is képviselve volt s mindannyian gyönyörködve szemlélték a palotát, a mely egyike Arad város legszebb épületeinek. Annál fogva pedig, hogy erekye múzeumában a szabadságharcz kimagasló alakjainak esontmaradványai s más ugyancsak a szabadságharczozal kapcsolatos ereklyék itt vannak őrszorgyűjtve, továbbá, mert általában a hazai, de különösen a délvidéki művészeti-, ipari- és gazdasági művek, műtárgyak és termékeknek is értékes gyűjteménye van benne elhelyezve, bizonyára állandó és élénk látogatottságnak is fog örvendeni.

HIREK.

Vezénylés az országos csendőriskolába. A nagyváradi országos csendőriskolába november 3-ára minden kerülettől 15—15, összesen 120 próbacsendőr, október 15-ére pedig az I. kerülettől 45 gyalog, a II. kerülettől 42 gyalog-, 8 lovas, a III. kerülettől 23 gyalog-, 20 lovas, a IV. kerülettől 44 gyalog-, 3 lovas, az V. kerülettől 46 gyalog, a VI. kerülettől 79 gyalog-, 10 lovas, a VII. kerülettől 48 gyalog, a VIII-ik kerülettől 33 gyalog- és 9 lovascsendőr, összesen 410 altiszti iskolás vezényeltetett.

Rendfokozat elnevezésének megváltoztatása. Az 1913 október 30-án kelt 15,786/eln. 3. számú honvédelmi miniszteri körrendelet szerint, (1) császári és apostoli királyi fellegének folyó évi október hó 9-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározása alapján, ezentul a m. kir. honvédség eddigi törzserőmesterei a nyilván tartó erőmesterei, a m. kir. honvédség eddigi törzsszámvivői pedig a „főszámvivői”-i elnevezést veszik.

Merénylet egy járőr ellen. Kolompán Dani fegyveres csavargó, október 24-én este 1/2 7 órakor a kocskeméti határban levő Mórca-tunyán időzött Thoma Márton őrmester és társa izzáki őrsbeli járőrre az ablakon

Az aradi kulturpalota, melyet most október 26-án avattak föl. — Az éreklje-muzoum nagy terme.

keresztül rá lőtt, de lövése nem talált. Thoma őrmester a merénylet ellen ismétlőpisztolyból szintén egy lövést intézett, mely azt jobb halántékon találva, halálosan megsebesítette.

Ellenszegülések. Német János II. zentai őrabeli csendőr október 26-án, Zentán, Boros János ottani lakos, ellenszegülővel szeroben, szolgálatteljesítés közben kardot használt s azt nyakszirtén vágva, súlyosan megsebesítette.

Gamauf Sámuel csendőr, október 26-án Doborján községben (Sopron m.) Knébel Máttyás ellenszegülővel szemben, annak könnyű sérülésével végződő szuronyfegyvert használt.

Erdélyi László csendőr és Fehér Sándor próbacsendőr-höl állott járőr Gyömörén (Győr m.) október 26-án éjjel, Kiss Péter ottani lakos ellen, annak súlyos sérülésével végződő szuronyfegyvert használt.

Értesítés. A folyó évi október 23-án kelt 15,788. sz. 16. számú honvédelmi miniszteri értesítés szerint, miután a m. kir. csendőrségnél elegendő mértékű sarjadék áll rendelkezésre: további intézkedésig a m. kir. csendőrséghez sem tényleges, sem tartalékos állományú zászlósok, hadapródok és hadapród-jelöltek próbaszolgálatra felvételt nem fognak.

KÜLÖNFÉLÉK

Eugénia császárné örököse. Egyetlen fiának halála óta Eugénia excsászárné annyira elvonultan él Farnborough Hill nevű birtokán, hogy a külvilágban már alig-alig kerül róla hír. Az utóbbi időben nyugtalanító hírek keringtek egészségégi állapotáról. Bár nyolczvanbét éves, még kitűnően bírja magát. Mindazonáltal sokat

foglalkoznak mindenféle azzal a kérdéssel, vajjon ki fogja a császárné vagyonát örökölni. Természetesen a legkalandosabb számok keringenek a levegőben. Hiszen bizonyos, hogy az excsászárnénak nagyon jelentős vagyona van, csak hogy annyi még sincs, a hogy azt bírják elosztani. III. Napoleon ugyan gazdag ember volt, de nagy összegeket költött a mindenféle ármányos csel-fogására, agitációra a képviselővé és elnökké választásakor. A mikor a császári trónra lépett, jéformán egész vagyonát elköltötte volt. A civillistája az akkori körülményekhez képest nagyon jelentékeny volt; kiltett huszonöt milliót, melyet azonban szintén mindig elköltötte. A császárné vagyona abból az összegből ered, a mely a császár halála után, a műtárgyak elárverezéséből befolyt, no meg az Angliában, Olaszországban és Spanyolországban levő birtokainak a jövedelméből. Miután 1879 óta, a mikor fiát elvesztette, a császárné nem költi el a jövedelmét, természetesen nagy összeg gyűlt fel, de azért harmincz milliónál nem igen van többje. Az örökös pedig alighanem Napoleon Viktor herceg, a honnpartista párt trónkövetelője és a felesége, Klimentina belga hercegnő lesz.

A ravasz könyvkereskedő. Münchenből írják, hogy ott nagy sikere volt egy könyvkereskedőnek a következő szövegű hirdetéssel, a melyet egész sereg napilapban közöltetett: Kiadásomban legközelebb díszes kötésű könyv jelenik meg, a melynek ez a címe: Mit kell tudnia a fiatal leánynak férjhezmenése előtt? Erre a oszító hirdetésre természetesen egész serege jelentkezett a tudni és még inkább férjhez menni vágyó ifjú böggyeknek, a kik közül nem kevesebben, mint huszonöttezen küldték be a kereskedőnek a könyv árát. A kiszolgálás gyorsasága tekintetében nem is lehetett panaszuk, mert a könyvet postafordultával megkapták,

ez a könyv azonban nem volt más, mint egy egyszerű, de jól szerkesztett szakácskönyv. Tanúsítjuk, hogy a kereskedő csakugyan azt adta, a mit ígért, mert abban mi is megegyezünk vele, hogy a férjhezmenő leánynak mindenek fölött jól kell főnni tudni. A közmondás szerint is a férfiak többségét legkönnyebb a gyomrán át meghódítani; a mikor tehát a műnemesi könyvkereskedő a szakácsművészet rejtelseibe akarja beavatni a férjhezmenő leányokat, valóban a leghatásosabb fegyverrel akarja őket az anyakönyves elé bocsájtani. Am régi, de ezereszer igazolt közhely vallja, hogy haláttalan a világ és az ötletes könyvkereskedő is rajta vesztett, hogy jól akart tenni az emberekkel. Ugyanis konkurrencsei foljelentették tisztességtelen verseny címén és alkalmassáig meg is fogják büntetni, pedig minden férfiember igaz lélekkel vallomást tehet mellette, hogy a könyv mai tartalmával sokkal inkább megfélel a ezimének, mintha azt adná, a mit talán a nagyszámú megrendelők vártak.

A városi ló alkonya. Voltak idők, nem is olyan nagyon régen, a mikor a városban lakó beteg ember ablaka alatt szalmával fűttek be az utcza kövezetét, hogy a vasabronchos kerekék rohogását és a patkók zaját ne lehessen hallani. A gumiabronchos automobil ezt az elővigyázatot fölöslegessé tette és az utcázara szort szalma helyett külföldi nagy városokban a beteg háza körüli utcák keresztezéseinél találak jelentek meg, megszűről olvasható ilyen fölírással: Zajtalanul járj! Beteg van a háznál! Az első ilyen tábla a minap London egyik városrészében, Kensingtonban jelent meg és az esemény a londoni «Daily Mirror» című lapot erre a kirohanásra ösztönözte: — A ló veszedelmes, ártalmas állat nagy városokban. Mégis folyton csak az automobil újabb megadoztatásáról hallunk, pedig a lovat kellene újabb adóval sújtani, nem az autót. A ló veszedelmzetét az egészséget, megbízhatatlan és sok helyet foglal el. Nagy adóval kell kipusztitani a lovat és békében hagyni az automobil.

Amerikai hivatalnokok fizetése. Mikor Howard Elliot, mint egyszerű kereskedőségét megkezdte karrierjét a vasutak szolgálatában, halvány sejtelme sem volt, hogy valamikor százezer alkalmazott fölött fog uralkodni. A szerencsés ember szombaton kapta az örömdetes hirt, hogy a Newyork—Haven- és Hartford-vasut felügyelőbizottsága elhatározta, hogy őt bizza meg a vasut vezetésével, mely Morgannak egyik legkedvezőbb vállalata volt. Howard Elliot az állás betöltéséért évenként 600,000 korona fizetést fog kapni. Mint a Northern—Pacific-vasut igazgatója eddig csak 300,000 korona fizetést ka-

pott és mikor egy konkurrens vállalat 400,000 korona fizetést ajánlott föl neki, Morgán tanácsára visszautasította, mert tudta, hogy a többszörös milliomos gondoskodni fog jövőjéről. Howard Elliot azonban még nagyon mesése áll a legmagasabb amerikai fizetések fölött. Charles M. Schwab, a Carnegie-féle aczéltörzst igazgatója, érek hárommilliókétszáz ezer korona évi fizetést kap és ezenfelül még osztalékokat az üzlet jövedelmeiből.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad. Levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem alható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek.

Gy. J. őrmester. «Nyomra vezető gyertyacsepp» című közleménye igen gyenge kísérlet arra, hogy a legénység érdeklődését felkeltse és tanulságot szolgáltatson. Még helyesíteni sem lehet annyira, hogy közölhető lenne.

Normális esendőr. «Kik vagyunk és mi a célunk?» című közleménye legkevésbé se mutat arra, hogy on a választott jelölője jelentőségének megfelelően. Hasonlati tulajdoson sántitnak. Az pedig, a melyben a főfoggyverkezett esendőrt a hájos prunadonához hasonlítja, — hogy mást ne mondjunk, — legalább is értő mind a kettőre. Attól a fenyegetéstől, hogy még sok hasonló munkát fog beküldeni hozzánk, nem ijedünk meg, mert nyakunkon a tél és befutnak vele. Ajánljuk azonban, hogy ne ilyen közölhető dolgokra és képzelődésekre, hanem írásbeli feladatainak helyes kidolgozására és onképzésre használja fel jól megfizetett idejét. Akkor majd onként rájön, hogy beküldött cikkével egy csopót sem felel el a élet nagy kerékén.

L. 10. Nyen könyv tudásunkkal nem létezik.

Öszilló. Nem lehet.

Kiváncsi. Nyugdíjának két évi öszige.

Tűzmeister. Az a ki régebben szolgal a esendőrnagún.

1888. Kapuvár. Azokat a föltételeket, melyeket on alírt, egészben belevé is merünk.

P. A felülrizsgáltatás kihirdetéséig.

S. 1. A kormány anyagi garancsát nem vállal. 2. Nem nyilatkothatunk. 3. Igen, de rendszeren őrnási vesztettséggel.

N. J. 997. 1. Nézetünk szerint bárom évre. 2. A kögazdálkodási bizottság dolga. 3. Egy darab ideig mindezenre állik várni.

Bodó Ignác. esendőr. Sorjegyei nem nyertek.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzre való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyezni el intézetünknel, 0% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetétek után, melynek a betevő az 1. pontban felírt betéti kamattal ki nem köti, 5/8% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előlegel nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidék- és zetek részvényekre.

Személyi kölcsönöket folyósítunk lényesség mellett vagy elzárólag biztosíték ellenében, jó anyos kamattal, mellett. Utalványok, intérvények és chequok beszedését eivállaljuk igen mérsékelte költségek felszámításával.

Vesszünk és e adunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi nov. hó 2-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával 1913. évi november hó 1-ével legkegyelmesebben *linevezni* méltóztatott:

a m. kir. esendörtség állományában:

ezredesekké:

a következő alezredeseket:

felsőbányai Baugay Albertet (rang 1913 december 27.)

a VII.,

Szathmáry Józsefet (rang 1913 december 28.) a II. számú esendörkerület parancsnokát és

3. lórántbazi és zágorhidai Lóránth Dénest (rang 1913 december 29.) a belügyminisztérium esendörsegi osztályának vezetőjét;

alezredesekké:

1913 november hó 1-én ranggal:

a következő őrnagyokat:

Bariss Árpádot (1. rangszám), a honvédelmi minisztérium 16. osztályának vezetőjét és

Pfeiffer Károlyt (2. rangszám), az I. számú esendörkerület beosztott törzstisztjét;

őrnagyokká:

1913 november hó 1-én ranggal:

a következő századosokat:

Záray Ödönt, (2. rangszám) a VII.,

Almásy Zsigmondot, (3. ") az V.,

peromartoni Virágh Lászlót, (4. ") a VIII.,

Czibere Istvánt, (5. ") a II. és

polyáni Boldizsár András, (6. ") a IV. sz.

esendörkerület állományában;

századosokká:

1913 november hó 1-én ranggal:

Baszler János főhadnagyot, (1. rangszám) a VIII. sz. esendörkerület állományában;

főhadnagyokká:

1913 november hó 1-én ranggal:

a következő hadnagyokat:

Pongrácz Madárt, (1. rangszám) az I.,

Hieronym Lajost, (2. ") a IV. és

Móritz Lászlót, (3. ") a VI. sz. esendör-

kerület állományában;

hadnagyokká:

1913 november hó 1-én ranggal:

a következő zászlósokat:

Szekeres Dezsőt, (1. rangszám) az I.,

Juhász Ferenczet, (2. ") a VII.,

Riosz Györgyöt, (3. ") a III.,

Szepessy Árpádot, (4. ") a IV. és

Csaszár Istvánt, (5. ") a VI. sz. esendör-

kerület állományában;

hadnagy-számvetővé:

1913 november hó 1-én ranggal:

Molnár Károly számvetőiszthelyettes, (1. rangszám)

a III. számú esendörkerület állományában.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi október hó 14-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: vérébolyi Marsó György, III. számú esendörkerületbeli ezredesnek, saját kérelmére a nyugállományba való helyezését legkegyelmesebben *elrendelni* méltóztatott.

A nyugállományba helyezés napja: 1913 november hó 1-je.

Lakhely: Budapest.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi szept. hó 28-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Várady Ede, IV. számú esendörkerületbeli ezredesnek, a saját kérelmére megújtott felülvizsgálat alapján, mint jelenleg szolgálatképtelennek, *egy év határidőre utómunkálati illetékekkel való szabadságulást* legkegyelmesebben *elrendelni* méltóztatott.

A várakozási illetékekkel való szabadságulás kezdete: 1913. évi november hó 1-je.

Választott lakhely: Kecskemét.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi október hó 14-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Stolzenberg János, a magyar királyi belügyminisztérium esendörsegi osztályába beosztott I. osztályú esendörfőszámtanácsosnak, saját kérelmére a nyugállományba való helyezését legkegyelmesebben *elrendelni* méltóztatott.

A nyugállományba helyezés napja: 1913. évi november hó 1-je.

Lakhely: Budapest.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi október hó 14-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

nemesszeghy Nemesszeghy László, esendörsegi felszerelési anyagraktárbeli I. osztályú esendörfőszámtanácsosnak, saját kérelmére a nyugállományba való helyezését legkegyelmesebben *elrendelni* méltóztatott.

A nyugállományba helyezés napja: 1913. évi november hó 1-je.

Lakhely: Budapest.

Kinevezetnek:

a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértőleg:

Záray Ödön VII., Almásy Zsigmond V., peromartoni Virágh László VIII., Czibere István II. és polyáni Boldizsár András VI. számú esendörkerületbeli őrnagyok: *beosztott törzstisztekké;* továbbá

1913 november hó 1-ével:

zászlósokká:

a következő hadapródok:

Mazóly Béla, a VII., Paksy-Kis Tibor, a VIII., Ertll Olivér, az I., Perényi Géza, a VI., Kanuty Lajos, a IV., Pinczés Zoltán, az I., dr. Gergely Sándor, az V. dr. Saues István és Stadler Ferencz, a VI., Danielovics Zsigmond, a III., Bessor Béla, a II., Gayer József, a III., Szaplonevay György, a VIII., Szabó Jenő, a II., Hrabár Endre, Róz István és Bodoky László, a VII., Pap János, az V., Czégényi István, a VI., Schifter Jenő, a VIII., Parkus Dezső, az V., Ringbauer Győző, a VII., Szende János, Nagy István, Kiss Ernő és Wufka Ernő, a IV., Tóth Ernő, az V., Elsner Gusztáv és dragomercfalvi Deák Ferencz, az I. számú esendörkerület állományában.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár újszerű, nem képes olcsóbb, és jó hangszert szállítani, mint REMENYI MIHÁLY, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azon ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, zimbalon, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, hárp. stb., míg Remenyi legújabb kézzel készített díjazott. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsiben. Árúszes hangszerek javítása szakszzerűen és olcsón. - Minden hangszerről külön külön árajrások kéréndi.

Ideiglenes nyugállományba helyezettek:

1913 szeptember hó 1-ével:

Marosi József, VIII. számú csendőrkörületbeli várkapitányi illetékkal szabadságolt járásörmester, a megejtett újbóli felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkélési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Budapest.

1913 november hó 1-ével:

Gömöri Mátyás, III. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkélési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Csávoly (Bács m.).

Mezáros József L. VI. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkélési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Ozékesfőhervár.

Szabó Lajos J. VIII. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkélési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Bék (Bihar m.).

Szinder Imre, V. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkélési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Nagyszalonta.

Pálka János, V. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkélési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Szarvas.

Tóth Imre, I. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkélési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Érsebetváros.

Daróczy Endre, III. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkélési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Miskolc.

Fűs Pál, V. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkélési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Sajószentkirály (Gömör m.).

Zalkes János, IV. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkélési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Csanakapáca.

Bereczki Sándor, VIII. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkélési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Echogyoszló (Bihar m.).

Nemes Károly, IV. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-

kant, népfelkélési fegyveres szolgálatra is nem alkalmas».

Választott lakhely: Sátoraljaújhely.

Polgár László, IV. számú csendőrkörületbeli törzsörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkélési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Debreczen.

Nyugállományba helyezettek:

1913 november hó 1-ével:

Rosenaur Péter, VI. számú csendőrkörületbeli törzsörmester, a «Felülvizsgálati szabály» 3. §. 1. bekezdése alapján.

Választott lakhely: Pestszentlőrinc.

Fodor Fülöp, IV. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a «Felülvizsgálati szabály» 3. §. 1. bekezdése alapján.

Választott lakhely: Kassa.

Szűcs Mihály, VI. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkélési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Pápa.

Csendőrségi kalapborítók á 1 kor. 50 fill.
Íróasztalra dobozok á 6 kor. Íróasztalra rekesz-fedőlapok 60 és 80 fillér.

Mindezeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő két részes papírral borítva — az előírt könyvek, melyek birtokából bérmentve küldhetők csak — és ugyan-
 zok bérmentve küldöm vissza is — legjobban és megpen bekötöttnek, továbbá mindenféle könyvkötő munkák és bármily alakú dobozokat is külön méretek szerint elismert jó és szép kivitelben, olcsó Árakon ajánl.

Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, Brassó. 30 K-án felül megrendelések portómentesek.

F O G A K

és teljes bizalmát sikerült elnyernie. (Patent) szájjadlással küll fogszorok és egyes fogak. Csapos fogak. 22 kar. aranykoronák. Foghúzó fejdatomentezen 2 K. Fogtömés arany, platina, ezüst és csementel 4 K-tól. Fogtisztítási hófehérítő 2 K. Az általam készített fogak azonnal megcsiszolhatók, rágsztra kitűnően alkalmasak. Szagot nem kapnak. Tíz évi írásbeli garancia.

Á t. csendőrségnek külön megállapított rendkívül olcsó árak! Te eleon: József 41-16.

FENYVESI JENŐ
ÁLL. VIZSGAZOTT FOGTECHNIKUS FOGTECHNIKAI MŰTERME
 Budapest, VII., Thököly-út 22. I. em.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Szíves tudomásul, hogy ültethelyiségünket, 1913. évi november hó 1-én VI. ker., Gyár-utca 26. szám a a (Gyár-utca és Horn. Edé-utca sarkán) helyezzük át.

Az újannan rendezésített VI., X. és XX. éves korsztek I-rendű aranyozott minőségben a hozzávaló szalagokkal és sávokkal, nemkülönbö az új mozgositást emlékkeszeszt és szalag raktárunkon kapható.

Könyvnyomda,
 könyv-, papir- és
 írószer-kereske-
 dés, a magyar kir.
 csendőrségi hiva-
 talos nyomtatvá-
 nyok és felszere-
 lési cikkek leg-
 nagyobb raktára.